EK 1:

ETİL ASETAT İTHALATINA YÖNELİK KORUNMA ÖNLEMİ SORUŞTURMASINA İLİŞKİN SORUŞTURMA ÖZET RAPORU

1. Soruşturmaya ilişkin genel bilgiler

1.1 Başvuru Sahibi, Temsil Durumu ve Yerli Üretici Firmalara İlişkin Bilgi

Etil Asetat ithalatında korunma önlemi uygulanmasına yönelik başvuru, yerli üretici Adokim Kimya San. ve Tic. A.Ş. (Adokim) tarafından yapılmıştır. Başvuru sahibi, başvuru konusu ürünün tek üreticisi konumundadır. Adokim firması etil asetat üretimine 2020 yılı Kasım ayında başlamıştır.

Bu veriler ışığında başvuru sahibi firmanın, İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinde "yurtiçinde faaliyet gösteren ve benzer veya doğrudan rakip malların tamamını veya önemli bir kısmını üreten üreticiler" şeklinde belirtilen "yerli üretici" tanımını karşıladığı ve bu çerçevede bir korunma önlemi soruşturması açılmasına yönelik temsil şartını sağladığı değerlendirilmektedir.

1.2 Soruşturma açılması

Başvuru kapsamında yapılan ön inceleme sonucunda, ithalat artışı ve yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde bozulmalar olduğuna ilişkin saptamalar 1/3/2024 tarihinde İthalatta Korunma Önlemleri Kurulu'na sunulmuş olup Kurul, Türk Gümrük Tarife Cetveli'nin (Tarife cetveli) 2915.31.00.00.00 GTİP'inde yer alan etil asetat için korunma önlemi soruşturması açılmasına karar vermiştir.

Bu çerçevede, İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/4) ile Kurul kararı ilan edilerek başvuru konusu ürünün ithalatına karşı korunma önlemi soruşturması açılmıştır. Ayrıca, soruşturmanın açıldığına ilişkin bildirim 8/4/2024 tarih ve G/SG/N/6/TUR/32 kodu ile Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) internet sitesinde yayımlanmıştır.

1.3 İlgili taraflar ve tarafları dinleme toplantısı

Soruşturma açılış tebliğinde, ilgili taraflara istenen bilgi ve belgeleri sunmaları ve varsa sözlü olarak dinlenme taleplerini iletmeleri için soruşturmanın açılış tarihinden itibaren 30 gün süre verilmiştir. Bu çerçevede, öngörülen süre içerisinde üretici firma sıfatıyla 1 Türkiye'de yerleşik ithalatçı firma sıfatıyla 3, yurtdışı ihracatçı sıfatıyla 2 ve yabancı hükümet/diplomatik temsilcilik/sektör kuruluşu/kullanıcı firma niteliğinde 11 adet olmak üzere toplam 17 adet ilgili taraf başvurusu alınmış ve ilgili tarafların görüşlerinin dinlenilmesi amacıyla 30/5/2024 tarihinde kamu dinleme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Yurtdışı ihracatçı firmalardan biri olan Taco Kimya, Türkiye'de serbest bölgede üretim yapmaktadır. İlgili tarafların listesi Ek-1'de sunulmaktadır.

1.4 Yerinde inceleme

Soruşturma kapsamında başvuru sahibi firmalarca Bakanlığımıza iletilen ekonomik göstergelerin doğruluğunu teyit etmek ve üretim sürecini yerinde incelemek amacıyla 28 ve 29

Ağustos 2024 tarihlerinde, Adokim Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin yerleşik üretim tesislerinde yerinde inceleme yapılmıştır.

1.5 Soruşturma dönemi

Soruşturma dönemi olarak 1/1/2021- 30/6/2024 tarihleri arası dönem belirlenmiştir.

2. Soruşturma konusu ürün

2.1 Soruşturma konusu ürünün tanımı, kullanım alanları ve gümrük tarife istatistik pozisyonu

Başvuru konusu ürün, yürürlükte bulunan Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde 2915.31.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarında (GTİP) "Etil Asetat" eşya tanımı altında sınıflandırılmakta olup matbaa, mürekkep, gıda, kozmetik, ambalaj ve boya sektöründe kullanılan bir hammaddedir.

2.2 Soruşturma konusu ürünün üretim süreci ve benzer/doğrudan rakip ürün tespiti

Etil Asetat; asetik asit ile etanölü hammadde olarak kullanıp metansülfonik asit katalizörlüğü altında esterifikasyon ve damıtma yöntemiyle elde edilir.

Üretim tesisi 3 ana kolondan oluşmaktadır.

- Esterleştirme kolonu
- Arıtma (bitmiş ürün) kolonu
- Geri kazanım kolonu

Stok tanklarında depolanan asetik asit ve etanol uygun miktarda esterleştirme kolonuna gönderilir. Etil asetat için gerekli olan sıcaklığa kadar kolon ve ürünler ısıtılır. Kaynama noktası sıcaklıklarının farkından yararlanılarak etil asetat distile edilir ve saflaştırmak için arıtma kolonuna gönderilir.

Arıtma kolonunda etil asetat içerisinde bulunan az miktardaki su ve alkol ayrıştırılarak ürün saflaştırılır. Saflaştırılan ürün, kalite kontrolü yapılarak ürün tanklarında depolanır.

Esterifikasyon ve damıtma reaksiyonu işleminden çıkan atık su geri kazanım kolonuna gönderilir. Geri dönüşüm işlemi ile suda çözünen organik maddeler geri kazanıldıktan sonra atık su analizleri yapılarak atık su havuzuna aktarılır. Geri kazanılan bu ürünler tekrar proseste kullanılır.

Soruşturma konusu ürünün yerli ve ithal olanları arasında üretim süreci, teknik özellikler, dağıtım kanalları ve kullanıcı/tüketici tercihleri açısından farklılık bulunmamaktadır. İthal ve yerli ürünler birbirlerinin yerine kullanılabilmekte ve fiziksel-kimyasal özellikleri, teknolojileri benzerlik göstermektedir. Bu faktörler göz önüne alındığında yerli üretilen etil asetat ile ithal edilenler benzer ve doğrudan rakip ürün olarak değerlendirilmektedir.

2.3 Soruşturma konusu eşyanın ithalatında uygulanan mevzuat

Soruşturma konusu ürünün ithalatında hâlihazırda uygulanmakta olan Gümrük Vergisi ve Katma Değer Vergisi oranları aşağıda gösterilmektedir. DTÖ yükümlülüklerimiz çerçevesinde, ülkemizin üye ülkelere karşı uygulayabileceği en yüksek vergi oranı (Bağlı Had) %13,6 seviyesidir.

G.T.İ.P.-MADDE İSMİ	KDV (%)	ÖTV	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)					
			AB-STA*	TPS-OIC*	GTS ÜLKELERİ			DÜ
					EAGÜ	ÖTDÜ	GYÜ	
2915.31.00.00.00- Etil Asetat	20	-	0	5,5	0	0	2	5,5

*STA ülkeleri: AB ülkeleri, EFTA ülkeleri, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Fas, Filistin, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Morityus, Moldova, Faroe Adaları, Güney Kore, Malezya, Birleşik Krallık, Singapur, Venezuela, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE).
TPS-OIC* ülkeleri: Bahreyn, Bangladeş, BAE, Fas, İran İslam Cumhuriyeti, Katar, Kuveyt, Malezya, Pakistan, Suudi Arabistan, Umman, Ürdün.

3. İthalat artışı ve ithalatın gerçekleşme koşulları

Başvuru konusu ürün için mutlak ve nispi ithalatın, ithalatın yurt içi piyasadan aldığı payın ve ithalatın ülkelere göre dağılımının yıllar itibariyle seyri aşağıda verilmektedir.

Endeks değerleri verilen tablolarda, 2021-2023 yıllarında 2021 yılı; 2023-2024 yılları Ocak-Haziran döneminde ise 2023 Ocak-Haziran dönemi baz alınarak endeksleme yapılmıştır.

3.1. Mutlak İthalat

İTHALAT	Toplam Miktar (Ton)	Toplam Değer (Bin $)	B.F. ($/Ton)	DİR Pay (%)	Değişim %		
					Miktar (Ton)	(Bin $)	B.F. ($/Ton)
2021	38.216	53.072	1.389	0,05%	-	-	-
2022	48.643	68.801	1.414	0,55%	27%	30%	2%
2023	51.605	57.476	1.114	1,00%	6%	-16%	-21%
2023 (1-6)	30.020	34.477	1.148	1,26%			
2024 (1-6)	23.595	25.463	1.079	0,25%	-21%	-26%	-6%

Başvuru konusu ürünün 2021-2024 yıllarına ait ithalat verileri miktar, değer ve birim fiyat bazında yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

2021 yılında 38 bin 216 ton etil asetat ithalatı, 2022 yılında 48 bin 643 tona, 2023 yılında 51.592 tona yükselmiştir. 2022 yılı miktar bazında ithalat 2021 yılına kıyasla %27; 2023 yılı miktar bazında ithalat 2022 yılına kıyasla %6 artmıştır. 2023 Ocak-Haziran döneminde 30.020 ton olan ithalat, 2024 yılı aynı dönemde 23.595 tona gerileyerek %21 oranında düşmüştür. Soruşturma döneminde ithalatın mutlak olarak artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Soruşturma konusu dönemde DİR kapsamındaki ithalatın payı çok düşük seviyelerde olup %0,05 ile %1,26 arasında değişkenlik göstermiştir.

Soruşturma konusu dönemde ithal birim fiyatları ise dalgalı bir seyir izlemiştir. Buna göre, 2021 yılında 1.389 $/ton düzeyinde olan ithal birim fiyatı 2022 yılında %2 artışla 1.414 $/ton seviyesine yükselmiş, 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %21 düşüş ile 1.114 $/ton olarak gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde 1.148 $/ton olan ithal birim fiyatlar, 2024 yılı aynı dönemde %6 oranında düşerek 1.079 $/ton seviyesine gerilemiştir.

3.2 Nispi ithalat (İthalatın yerli üretime oranı)

İthalatın yerli üretime oranlanmasıyla hesaplanan nispi ithalatın seyri aşağıdaki tabloda endeks ve değişim oranlarıyla birlikte gösterilmiştir.

Nispi İthalat	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
İthalat Miktarı	Ton	38.216	48.643	51.605	30.020	23.595
İthalatın Yerli Üretime Oranı	Endeks	100	165	350	100	37

İthalatın yerli üretime oranının 2021 yılında 100 olan endeks değeri; 2022 yılında 165'e; 2023 yılında ise 350'ye yükselmiştir. 2023 yılında bir önceki yıla oranla %112 artmıştır. Buna göre, 2023 yılında 2021 yılına kıyasla %250 oranında ciddi bir artış yaşanmıştır. Öte yandan, 2023 Ocak-Haziran döneminde 100 olan endeks değeri 2024 yılı aynı dönemde 37 seviyesinde gerçekleşmiştir.

3.3 İthalatın piyasa payı

İthalatın piyasa payı hesabında, başvuru sahibi firmanın sunduğu veriler kullanılarak hesaplanan yerli üretimin toplam yurt içi satışları ile ithalat istatistikleri kullanılarak yurt içi piyasa verisine ulaşılmıştır.

İthalatın Piyasa Payı	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
İthalatın Piyasa Payı	Endeks	100	129	143	100	82

İthalatın piyasa payı, soruşturma konusu dönemde 2021-2023 yılları arasında sürekli arttığı gözlemlenmiştir. Buna göre, 2021 yılında 100 olan endeks değeri 2022 yılında 129'a; 2023 yılında ise 143'e yükselmiştir. İthalatın piyasa payının endeks değeri 2023 yılında 2021 yılına kıyasla %43 oranında artış kaydedilmiştir. Öte yandan, 2023 Ocak-Haziran döneminde 100 olan ithalatın piyasa payı endeksi; 2024 yılı aynı dönemde 82 olarak gerçekleşmiştir.

3.4 Ülkeler itibarıyla ithalat

2021-2024 yıllarına ilişkin ilk 10 tedarikçi ülkeden gerçekleştirilen etil asetat ithalatı miktar ve değer bazında aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

TEDARİKÇİ ÜLKELER	Miktar (Ton)					Değer (Bin $)				
	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Suudi Arabistan	5.320	6.179	9.181	3.815	9.092	7.090	8.635	9.878	4.342	9.558
İngiltere	8.561	3.391	11.317	3.221	6.222	9.914	5.873	12.596	3.907	6.787
Çin	7.561	23.110	20.097	15.725	5.383	10.942	31.168	22.265	17.661	5.695
Meksika	4.993	3.804	6.069	2.550	2.833	6.950	5.945	6.758	3.005	3.245
Hindistan	2.543	5.843	2.103	2.085	17	4.900	8.232	2.568	2.517	51
Almanya	47	48	31	11	12	46	57	38	14	14
Fransa	12	16	17	10	11	20	23	37	22	38
Güney Afrika Cumhuriyeti	499	458	518	505	10	420	593	630	615	12
Belçika	29	48	21	1	6	72	112	37	1	48
İspanya	7	8	14	10	3	7	16	21	16	3
Diğer Ülkeler	**8.643**	**5.739**	**2.238**	**2.087**	**5**	**12.712**	**8.146**	**2.648**	**2.376**	**10**
Genel Toplam	**38.216**	**48.643**	**51.605**	**30.020**	**23.595**	**53.072**	**68.801**	**57.476**	**34.477**	**25.463**

2021-2023 yılları arasında etil asetat ithalatı sürekli yükselmiş olup, 2022 ve 2023 yıllarında gerçekleşen etil asetat ithalatı artışında Çin'den yapılan ithalatın büyük payı olduğu gözlemlenmiştir. Yine aynı dönemde İngiltere, Suudi Arabistan, Hindistan ve Güney Kore'den de ithalat artışı gerçekleşmiştir. Miktar bazında etil asetat ithalatında 2021 yılında İngiltere birinci tedarikçi iken 2022 ve 2023 yılında Çin, birinci tedarikçi konumuna gelmiştir. 2024 Ocak-Haziran döneminde ise bir önceki yıl aynı döneme göre İngiltere, Meksika ve Suudi Arabistan'ın genel ithalat içindeki payı artmış olup Çin ve Hindistan'ın payı düşmüştür. Bu durumun, Yemen tarafından Kızıldeniz'de gerçekleştirilen saldırılar sonucunda uzak doğudan yapılan sevkiyatların aksaması nedeniyle ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

3.5 Gelişme yolundaki ülkeler (GYÜ) itibarıyla ithalat

Korunma Önlemleri Anlaşması'nın 9 uncu maddesi "Gelişme yolunda üye ülke menşeli bir ürüne karşı, bu ülkenin ilgili ürünün ithalatçı üye ithalatındaki payı yüzde 3'ü ve toplu olarak yüzde 3'ten daha az ithalat payına sahip gelişme yolundaki üye ülkelerin ilgili ürünün toplam ithalatının yüzde 9'unu geçmediği sürece, korunma tedbirleri uygulanmayacaktır" hükmünü içermektedir.

Bu hüküm çerçevesinde, gelişme yolundaki ülke (GYÜ) statüsündeki ülkeler ile diğer ülkelerin 2023 yılı içindeki ithalat payları incelenmiştir. Olası bir önlem durumunda toplam içindeki payı %3'ten az olan GYÜ ülkelerine önlemden muafiyet sağlanacaktır.

Muafiyet tanınacak ülkeler listesinin tamamı Ek-2'de yer almaktadır. Söz konusu muafiyet, her bir muaf ülke için 2023 yılı toplam ithalatının %3'ü (1.548 ton) ve tüm muaf ülkeler için toplam ithalatın %9'u (4.644 ton) seviyesinde belirlenecek tarife kontenjanı şeklinde uygulanacaktır.

2023		
İthalat Kategorisi	**Miktar (ton)**	**İthalat Payı (%)**
%3 Üzerinde Olanlar Toplamı	0	0%
%3 Altında Olanlar Toplamı	643	1%
GYÜ Toplamı	643	1%
Diğer Ülkeler Toplamı	50.962	99%
Genel Toplam	**51.605**	**100%**

3.6 İthalatın gerçekleşme koşulları

İthal ürünlerin yurtiçi piyasadaki rekabet koşullarını güçlendiren fiyat dışında yerli üretim dalı tarafından üretilen ürünler arasında kalite, teknik özellikler, tasarım ve tüketici tercihleri açısından farklılık bulunmamaktadır.

3.7 Öngörülmeyen gelişme

Soruşturma konusu dönemde, 2021 yılından itibaren özellikle Çin, İngiltere, Meksika ve Suudi Arabistan'da meydana gelen kapasite artışlarının bir sonucu olarak söz konusu ihracatın özellikle ülkelerden Türkiye'ye yönlenmelerine ve beklenmeyen bir ithalat artışına sebep olmuştur.

2020 yılında Çin'de yapılan bir düzenleme ile etil asetat ihracatında uygulanan %10 vergi iadesi %13'e çıkarılmıştır. Bu durum, Çin menşeli ürünlerin ihracat pazarlarındaki rekabetçiliğini artırmıştır. Etil asetat talebinde, fiyatın daha belirleyici olduğu dikkate alındığında bu

düzenlemenin etil asetat ihraç fiyatlarında düşmelere neden olarak ithalat artışında önemli bir etkiye sahip olduğu değerlendirilmektedir. https://www.china-briefing.com/news/export-tax-rebates-in-china-recent-changes-and-risk-management/
http://szs.mof.gov.cn/zhengcefabu/202003/t20200317_3484123.htm

ABD'nin Section 301 kapsamında 2018 yılından bu yana Çin menşeli etil asetat ithalatında uyguladığı ilave gümrük vergisi sebebiyle Çin'de oluşan kapasite fazlası, etil asetat ithalatında daha düşük vergi uygulayan ülkelere yönlenmiştir. (Türkiye mevcut gümrük vergisi oranı %5,5)
https://ustr.gov/sites/default/files/enforcement/301Investigations/83%20FR%2047974.pdf
https://ustr.gov/sites/default/files/enforcement/301Investigations/84_FR_20459.pdf

4. Ciddi zarar ve ciddi zarar tehdidi

Bu bölümde yer verilen soruşturma konusu eşyanın yerli üretimine ilişkin ekonomik göstergeler, başvuru sahibi firmaların sağladığı verilere ve ithalat istatistiklerine dayanmaktadır.

4.1 Tüketim

Tüketim rakamları, başvuru sahibi firmanın toplam yurt içi satış verileri ile genel ithalat verilerinin bir araya getirilmesiyle elde edilmiş olup, tüketimin yıllara göre seyri aşağıda yer almaktadır.

Tüketim	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Türkiye Toplam Tüketimi	Endeks	100	98	94	100	96

Soruşturma konusu dönemde yurt içi tüketim durağan seyretmiş olup, tüketimin endeks değeri 2021 yılında 100; 2022 yılında 98, 2023 yılında 94 olarak gerçekleşmiştir. 2023-2021 yılları kıyaslandığında tüketimin hafifçe düştüğü görülmektedir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan tüketimin endeks değeri 2024 yılı aynı dönemde 96'ya gerilemiştir.

4.2 Üretim

Üretim	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Türkiye Toplam Üretimi	Endeks	100	77	39	100	214

Başvuru sahibi firmanın üretim endeks değeri 2021-2023 yıları arasında sürekli bir düşüş göstermiştir. Buna göre, 2021 yılında 100 olan üretimin endeks değeri 2022 yılında 77; 2023 yılında da 39'a gerilemiştir. Buna göre 2021-2023 yılları arasında ise %61 oranında ciddi bir düşüş kaydedilmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde 100 olan üretimin endeks değeri, 2024 yılı aynı dönemde 214'e yükselmiştir.

4.3 Yurtiçi satışlar

Yurtiçi Satışlar	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
	Endeks	100	59	40	100	233

Başvuru konusu ürünün yurt içi satış miktarının endeks değeri 2021 yılından itibaren sürekli düşüş kaydetmiştir. Buna göre, 2021 yılında 100 olan endeks, 2022 yılında 59; 2023 yılında ise 40 olarak kaydedilmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan endeks, 2024 yılı aynı dönemde 233 olarak gerçekleşmiştir.

4.4 Yurtdışı satışlar

Yurtdışı Satışlar	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
	Endeks	100	128	9	100	4.806

Başvuru konusu ürünün yurt dışı satış miktarının endeks değeri soruşturma dönemi boyunca dalgalı seyretmiştir. Buna göre, endeks 2021 yılında 100; 2022 yılında 128; 2023 yılında 9 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise miktar olarak düşük seviyelerde gerçekleşen yurtdışı satışların 100 olan endeks değeri, 2024 yılı aynı dönemde 4.806 olarak gerçekleşmiştir.

4.5 Kapasite

Kapasite	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Miktar	Endeks	100	100	100	100	100
KKO	Endeks	100	77	39	100	214

Başvuru sahibi firmanın 2021-2023 yıllarında üretim kapasitesi değişmemiştir. Kapasitede değişiklik olmamasına rağmen kapasite kullanım oranı (KKO) endeks değeri 2021-2023 yılları arasında sürekli düşüş göstermiştir. Buna göre, 2021 yılında 100 olan endeks; 2022 yılında 77'ye; 2023'te de 39'a düşmüştür. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan kapasite kullanım oranı endeksi, 2024 yılı aynı dönemde %114 artış kaydederek 214'e yükselmiştir.

4.6 Stoklar

Stoklar	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Miktar	Endeks	100	251	3.041	100	81

Yerli üreticinin dönem sonu stoklarında 2021-2023 yılları boyunca sürekli bir yükseliş gerçekleşmiştir. Buna göre, 2021 yılında miktar olarak çok düşük seviyelerdeki 100 olan stok endeks değeri 2022 yılında 251'e 2023 yılında 3.041'e yükselmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan endeks değeri 2024 yılı aynı dönemde 81 seviyesine düşmüştür.

4.7 İstihdam

İstihdam	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Direkt işçi sayısı	Endeks	100	116	100	100	88

Soruşturma konusu dönemde istihdamın 2021-2023 yılları arasında dalgalı seyrettiği görülmüştür. Buna göre 2021 yılında 100 olan istihdamın endeks değeri 202

2'de 116; 2023'te 100 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan endeks değeri, 2024 yılı aynı dönemde 88'e gerilemiştir.

4.8 Verimlilik

Verimlilik	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Endeks-Ton/Kişi	100	66	39	100	242

İstihdam edilen kişi başına düşen yıllık üretim miktarı olarak hesaplanan işgücü verimliliği 2021-2023 yılları arasında sürekli düşüş kaydetmiştir. Buna göre, 2021 yılında verimliliğin endeks değeri 2022 yılında 66; 2023 yılında 39 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde ise 100 olan endeks, 2024 yılı aynı dönemde 242'ye yükselmiştir.

4.9 Karlılık

Kârlılık	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Karlılık	Endeks	100	53	-49	-100	2

Faaliyet kârının net ciroya oranlanmasıyla elde edilen kârlılık oranında 2021 yılından itibaren sürekli düşüş gerçekleşmiştir. Buna göre, karlılığın endeks değeri 2021 yılında 100; 2022 yılında 53'e düşmüş; 2023 yılında ise zarara geçilerek -49 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Ocak-Haziran döneminde -100 olan endeks, değer olarak çok düşük seviyelerde olup 2024 yılı aynı dönemde 2'ye yükselmiştir.

4.10 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi

Gösterge	Birim	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
İthalat	Ton	38.216	48.643	51.605	30.020	23.595
Tüketim	Endeks	100	98	94	100	96
Üretim	Endeks	100	77	59	100	214
İthalatın Yerli Üretime Oranı	Endeks	100	165	350	100	37
İthalat Piyasa payı	Endeks	100	129	143	100	82
Yurt içi satışlar	Endeks	100	59	40	100	233
Yurt dışı satışlar	Endeks	100	128	9	100	4.806
Kapasite	Endeks	100	100	100	100	100
KKO	Endeks	100	77	39	100	214
İstihdam	Endeks	100	116	100	100	88
Verimlilik	Endeks	100	66	39	100	242
Stoklar	Endeks	100	251	3.041	100	81
Kârlılık	Endeks	100	53	-49	-100	2

2021-2023 yılları arasında firmanın ekonomik göstergelerinde ciddi bozulmalar meydana gelmiştir. Buna göre, anılan yıllarda bir önceki yıla göre üretim, yurt içi satışlar, yurt dışı satışlar, istihdam, verimlilik, karlılık gibi göstergelerinde sert düşüşler görülmüş olup stoklarda ise ciddi bir artış söz konusudur. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde ise bir önceki yıla kıyasla firmanın ekonomik göstergelerinde kısmen iyileşme görülmüş olup söz konusu iyileşmenin, Yemen tarafından Kızıldeniz'de gerçekleştirilen saldırılar sonucunda Uzakdoğu ülkelerinden

yapılan sevkiyatların aksaması nedeniyle ithalatın geçici olarak azalışı nedeniyle meydana geldiği değerlendirilmektedir. Öyle ki, 2024 Ocak-Haziran dönemi ithalatın ülkelere göre miktar payları incelendiğinde Uzakdoğu menşeli ithalatın ciddi bir şekilde azaldığı diğer ülkelerden ithalatın ise artmaya devam ettiği görülmekte olup bu istatistiki değişim, 2024 Ocak-Haziran döneminde talebin geçici olarak içeriye yönelmesine ve dolayısıyla firmanın yurtiçi satışlar, stoklar verimlilik gibi ekonomik göstergelerindeki olumlu gelişmenin ana nedeninin Uzakdoğu sevkiyatlarının aksaması olduğunu doğrulamaktadır.

Öte yandan, yerli üreticilerin ekonomik göstergelerinde yaşanan bu geçici iyileşmenin çok kısıtlı olduğu, 2024 Ocak-Haziran dönemi itibariyle yerli üreticinin üretim yurtiçi satışlar, karlılık, kapasite kullanım oranı, stoklar gibi ekonomik göstergelerinin 2021 seviyesine göre dezavantajlı bir konumda bulunduğu anlaşılmaktadır

5. Nedensellik bağı

5.1 Fiyat kırılması ve baskısı

Soruşturma konusu ürünün ithal birim fiyatları ile yurt içi satış birim fiyatları karşılaştırıldığında, 2022 yılında ithal ürünlerin maliyetinin yerli ürün fiyatlarının üstünde seyrettiği bu nedenle fiyat kırılmasının olmadığı tespit edilmiştir. Ancak, 2021 ve 2023 yıllarında ithal birim maliyetlerin yerli üreticinin yurtiçi satış fiyatları üzerinde fiyat kırılmasına yol açtığı tespit edilmiştir.

Diğer yandan, ticari maliyetlere %x düzeyinde belirlenen kâr oranının eklenmesi ile elde edilen "oluşturulan yurt içi satış fiyatı" ile ithal birim maliyetler karşılaştırıldığında, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında değişen oranlarda bir fiyat baskısı tespit edilmiştir.
2023 yılı Ocak-Haziran döneminde ise fiyat kırılması bulunmazken %x fiyat baskısı bulunmakta olup, 2024 yılı aynı dönemde ise %x fiyat kırılması ve %x fiyat baskısı bulunmaktadır.

5.2 Fiyat dışı faktörler

İthal ürünlerin yerli üretim dalı tarafından üretilen soruşturma konusu eşya karşısında rekabet koşullarını güçleştiren kalite, teknik özellikler, tasarım, tüketici tercihi vb. fiyat dışı faktör bulunmamaktadır.

5.3 Diğer faktörlerin etkisi

Bu bölümde, soruşturma konusu ürünün ithalatındaki artış dışında kalan faktörlerin yerli üretim üzerinde zarara yol açıp açmadığı hususu incelenmiştir.

Yerli üretim dalının öngörülemeyen gelişmeler kaynaklı soruşturma konusu dönem boyunca gerçekleşen ani ve keskin ithalat artışlarından ötürü gördüğü zararın diğer faktörlerden kaynaklanmadığı değerlendirilmektedir. Olası faktörlere ilişkin değerlendirmeler aşağıda sunulmaktadır.

Tüketimde daralma: İnceleme konusu dönemde Türkiye toplam tüketimi %2-%6 aralığında daralmakta olup, soruşturma konusu dönemde yerli üreticinin üretim, yurtiçi satışlar gibi ekonomik göstergelerdeki bozulma oranları daha yüksektir. Bu çerçevede yerli üreticinin uğradığı zarar tüketimdeki daralma kaynaklı olmadığı anlaşılmıştır.

İç piyasada talebi aşan boyutta üretim kapasitesi: Yerli üretim dalının üretim kapasitesi iç piyasa talebini aşan boyutta değildir, ayrıca soruşturma dönemi boyunca kapasite değişmemiş ve herhangi bir kapasite artışlarına gidilmemiştir. Dolayısıyla, görülen zararın nedeni iç piyasada talebi aşan boyutta üretim kapasitesi değildir.

Alternatif ürünlerin gelişmesi/yeni gelişen teknolojilere ayak uydurulamaması: Yerli üretim dalı ithalatla rekabet edebilecek şekilde başvuru konusu ürünleri üretebilmekte olup bu dönemde getirilen herhangi bir alternatif ürün veya teknoloji olmamıştır. Diğer taraftan yerli üretim dalı tarafından üretilemeyen kalite ve teknik özellik bulunmamaktadır.

6. İlgili taraf görüşlerinin değerlendirilmesi

Bu kısımda, soruşturma kapsamında ilgili taraflarca dile getirilen görüşler sınıflandırılmıştır. Söz konusu görüşlerin birçok noktada örtüşmesi nedeniyle tekrarı önlemek amacıyla ilgili taraf görüşleri dile getiren taraflara göre değil, ileri sürülen görüşlerin konusuna göre sınıflandırılarak aşağıda sunulmaktadır. Ayrıca, söz konusu görüşlere ilişkin değerlendirmelere de görüşlerin altında yer verilmektedir.

Görüş 1: Başvuru Sahibinin ithalat artışını göstermek için kullandığı üç yıllık zaman dilimi uzun vadeli eğilimleri temsil etmiyor. Başvuruda yer alan 2023 yılı ithalat miktarının TÜİK ve Trade Map verileri ile uyuşmadığı, ayrıca 2023 yılındaki ithalat verilerinin 2022 yılına göre %17 düştüğü, bu nedenle başvuruda iddia edilen zarar veya zarar tehdidinin ithalat artışı neticesinde meydana gelmemiştir.

Değerlendirme 1: Firma tarafından Bakanlığımıza sunulan bilgilere göre tesis, 2020 yılı Kasım ayında devreye alındığı için yerli üretim dalı bu tarihlerde oluşmuştur. Bu nedenle yerli üretici, 2020 yılı tamamında faal olmadığı için soruşturma dönemi olarak 2021-2024 Ocak-Haziran dönemi seçilmiştir.

Diğer taraftan, firma tarafından sunulan başvurunun gizli olmayan özetinde yer alan 2023 yılı ithalat verileri ile TÜİK ve Trademap'te yer alan istatistiklerin uyuşmamasının sebebi soruşturma incelemesinde ve ülkemiz resmi istatistiklerinde kullanılan istatistik sistemlerinin farklılaşmasıdır. Bakanlığımız korunma önlemi soruşturmalarında, önleme tabi olacak ithalatı baz almakta olup, bu doğrultuda Özel Ticaret Sistemi (ÖTS) kullanılmaktadır. TÜİK ve Trademap verilerinde baz alınan istatistik sistemi ise Genel Ticaret Sistemi'(GTS)dir. Aradaki farklılık buradan kaynaklanmaktadır. ÖTS veri tabanına ilişkin istatistiklere de TÜİK'in resmi internet sitesinden ulaşılabilmektedir.

Görüş 2: Türkiye'nin halihazırda etil asetat ithalatında DTÖ yükümlülükleri seviyesinde bir gümrük vergisi uygulamadığı için GATT 19.1(a) Maddesinde yer alan şartların sağlanmadığı ifade edilmiştir.

Değerlendirme 2: Yerli üreticinin ithalat artışından kaynaklı zararının tespiti ve bunu telafi edecek önlem seviyesinin DTÖ yükümlülüklerimizi aşabileceği ihtimali üzerine korunma önlemi soruşturması açılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir. Nitekim halihazırda uygulanan GV oranı, ortalama ithal birim fiyatlar ve teklif edilen önlem seviyesi birlikte değerlendirildiğinde, DTÖ bağlı haddimizi aşan bir önlem seviyesi belirlendiği görülecektir.

Görüş 3: Müracaat sahibi firmanın üretim tesisinde etil asetat ve bütil asetat üretiminin aynı anda yapıldığı, bütil asetat üretildiği dönemde etil asetat tedarikinde zorluklar oluşacağı

değerlendirilmektedir. Başvuru sahibi firma ayrıca pazar payını korumak için ithalat yaparak ithalat artışına katkı sunmuştur.

Değerlendirme 3: Etil asetat-bütil asetat üretim kapasitesinin piyasa dengeleriyle uyumlu olduğu tespit edilmiş olup, bütil asetat üretimi nedeniyle etil asetat arzında ciddi bir azalma meydana gelmeyeceği değerlendirilmektedir. Öte yandan, yeterli talebin olması durumunda üretim kapasitesinin tamamının etil asetat üretiminde kullanılabileceği anlaşılmıştır.

2022 yılı temmuz ayında tarımsal etil alkol ithalatında uygulanan vergilerin yükseltilmesi nedeniyle firmanın hammadde tedarikinde yaşadığı zorluklar sonucunda üretimde aksamalar meydana gelmiş olup daha önceden alınan siparişlerin teslim edilmesi amacıyla ithalata başvurulmuştur. Bu durumun geçici mahiyette olduğu değerlendirilmektedir.

Görüş 4: Nihai kullanıcı sektörler itibariyle tedarikçinin bazı kriterleri de karşılaması gerekmekte olup, (Gıdaya temas uygunluk belgesi, paraben/aldehit/BPA gibi safsızlıkları içermemesi, helal sertifikası, alerjen bildirimi, hayvanlar üzerinde test edilmemesi vb.) yerli üreticinin bu kriterleri belgelendiremediği belirtilmiştir.

Değerlendirme 4:, Yerli üretici firma tarafından AB'ye de ihracat yapılmakta olup firmada uluslararası standartlarda etil asetat üretimi yapılmaktadır.

Görüş 5: Yerli üreticinin etil asetatı yurtdışı menşeli hammadde ile ürettiği, müracaat sahibinin yurtiçinde tek üretici olması nedeniyle hammadde lojistiğindeki aksamalar veya teknik bakım-onarım nedeniyle üretimin aksaması nedeniyle arz güvenliğinin tehlikeye girebileceği, yerli üreticinin İstanbul-İzmit bölgesine lokasyon olarak uzaklığı nedeniyle acil ihtiyaçlara cevap vermede yetersiz kalabileceği ifade edilmiştir.

Değerlendirme 5: Başvuru sahibi firmanın kapasitesi tüketimin önemli bir bölümünü karşılayacak düzeydedir. Ayrıca olası bir korunma önleminin uygulanması durumunda diğer firmaların da etil asetat üretimine yönelebileceği değerlendirilmektedir. Antalya'daki üretim tesisinden 1 gün içinde tüm Türkiye'ye sevkiyat yapılabilmektedir. Bu nedenle, arz yönünde bir aksaklık yaşanması beklenmemektedir. Öte yandan ülkemiz serbest bölge sınırları içerisinde Taco Kimya firması da üretim yapmakta olup, etil asetat tedarikinde aksaklık yaşanmayacağı değerlendirilmektedir.

7. Rekabet uyum planı

Korunma önlemi uygulamaları ile yerli üreticilerin piyasa koşullarına uyumunun kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, yerli üretici tarafından sunulan yapısal uyum programı kapsamında muhtemel bir korunma önlemi uygulaması süresince aşağıdaki faaliyetlerin yapılacağı/yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.

- Rekabetçi konumu koruyabilmek için bugünden karbon salınımını azaltma, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı gibi konularda çalışmalar tamamlanmış ve gerekli yatırımlara başlanmış olup bu doğrultuda bio-yakıt kazanı yatırımı, yatırım teşvik belgesine ilave edilmiştir.

- Üretici firma hammadde tedarikini güvence altına alınmasına yönelik olarak etil alkol tesis yatırımı için Tütün ve Alkol Piyasası Denetleme Kurumu'na pilot tesis kurmak için başvuru yapmıştır. Fizibilite çalışmaları tamamlanan bu yatırımın 2026 yılında devreye almak için gerekli çalışmalara başlanmıştır.

- Başvuru sahibi firma KKDİK (Kimyasalların Kaydı, Değerlendirmesi, İzni ve Kısıtlanması) mevzuatı gereği oluşturulan ürün konsorsiyumlarında etil asetat konsorsiyumunun lider üreticisidir. Bu platformda hem ülkemiz etil asetat ithalatçılarının hem de yeni piyasaya girmek isteyen üreticilere mevzuat, kalite ve çevre uyumu gibi konularda destek vermektedir.

8. Değerlendirme

Küresel etil asetat sektörü incelendiğinde, soruşturma konusu dönem içinde Çin, Suudi Arabistan, İngiltere, Meksika ve Hindistan gibi ülkeler tarafından ciddi kapasite artışları yapıldığı görülmüş olup bu durum ticaretin gelişmekte olan ülke pazarlarına yönlenmesine sebebiyet vermiştir. Büyük ölçekli üretim yapan ülkeler, küçük ölçekli üretim yapan bölgeler üzerinde rekabet avantajına sahiptirler.

Etil asetat ithalatına yönelik olarak yerli üretici firma ADOKİM tarafından yapılan başvurunun incelenmesi sonucunda, anılan ürünün ithalatının 2021-2023 yıllarında hem mutlak hem de nispi olarak ciddi bir artış gösterdiği anlaşılmıştır. 2023 ve 2024 Ocak-Haziran döneminde ithalattın bir miktar düştüğü görülmektedir.

Soruşturma konusu dönemde 2021-2023 yılları boyunca başvuru sahibi firmanın üretim, yurtiçi satışlar, kapasite kullanım oranı, verimlilik, karlılık gibi ekonomik göstergelerde ciddi bozulmalar meydana geldiği görülmüştür. Ayrıca, başvuru sahibi firma 2021 ve 2023 yıllarında yerli üretim dalı fiyat kırılması ve fiyat baskısına maruz kalmıştır. 2024 Ocak-Haziran döneminde bir önceki yıl aynı döneme kıyasla istihdam hariç diğer ekonomik göstergelerde kaydedilen iyileşmenin, Yemen tarafından Kızıldeniz'de gerçekleştirilen saldırılara bağlı olarak Uzakdoğu menşeli sevkiyatların geçici olarak aksaması sonucu meydana geldiği, dolayısıyla bu durumun geçici bir rahatlatma sağladığı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, firmanın ekonomik göstergelerinde önceki yıllarda kaydedilen ciddi bozulmadan hareketle ve dünyadaki gelişmeler ışığında 2024 Ocak-Haziran dönemindeki iyileşmenin arızi olduğu, soruşturma konusu dönemin genel eğilimini yansıtmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde, firmanın fiyat kırılması ve fiyat baskısına maruz kaldığı tespit edilmiş olup ciddi zarar tehdidi devam etmektedir.

Bunun yanında, yerli üretimin durumunu etkileyebilecek diğer faktörlerin ciddi zarar üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, ithalat artışı ile ciddi zarar arasında nedensellik bağının bulunduğu ve soruşturma konusu ürünün ithalatına karşı korunma önlemi uygulanması için İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat kapsamında gerekli şartların oluştuğu değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, yerli üreticinin üretim kapasitesi de dikkate alınarak soruşturma konusu ürünün ithalatında 3 yıl süreyle ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmasına, korunma önleminden muafiyet sağlamak üzere tüm ülkelere tarife kontenjanı açılmasına, korunma önlemi kapsamındaki ek mali yükümlülük ile tarife kontenjanı miktarının aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde belirlenmesinin, yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

GTİP	Eşyanın Tanımı	Korunma Önlemi	1. Dönem*	2. Dönem*	3. Dönem*
2915.31.00.00.00	Etil Asetat	Ek Mali Yükümlülük	110 ABD Doları /Ton	104 ABD Doları /Ton	99 ABD Doları /Ton
		Tarife Kontenjanı	10.000 ton	10.000 ton	10.000 ton

** Korunma önleminin uygulanacağı her bir dönem, Etil Asetat İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar'ın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren başlamak üzere birbirini takip eden birer yıllık süreleri ifade eder.*

İlgili Taraf Listesi

	İLGİLİ TARAFLAR / INTERESTED PARTIES	İŞTİGAL SAHASI/FIELD OF ACTIVITY	ÜLKE/COUNTRY
1	Suudi Arabistan Krallığı Ankara Büyükelçiliği	Yabancı Hükümet/ Foreign Government	Suudi Arabistan/Saudi Arabia
2	Birleşik Krallık İş ve Ticaret Bakanlığı	Yabancı Hükümet/ Foreign Government	İngiltere/England
3	Meksika Büyükelçiliği	Yabancı Hükümet/ Foreign Government	Meksika/Mexico
4	Tayland Büyükelçiliği	Yabancı Hükümet/ Foreign Government	Tayland/Thailand
5	Taipei Ekonomi ve Kültür Misyonu	Yabancı Hükümet/ Foreign Government	Tayvan/Taipei
6	Adokim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Üretici / Producer	Türkiye
7	ARKEM Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş	İthalatçı / İmporter	Türkiye
8	AK-TAŞ Dış Ticaret A.Ş.	İthalatçı / İmporter	Türkiye
9	Kayalar Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş	İthalatçı / İmporter	Türkiye
10	Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD)	Sektör Kuruluşu /Industry Organization	Türkiye
11	Siegwerk Baskı Mürekkepleri San. Ve Tic. A.Ş	Kullanıcı / User	Türkiye
12	MM Graphia İzmir Karton San. Ve Tic. A.Ş	Kullanıcı / User	Türkiye
13	Huber Grup Matbaa Malz.Üretim ve Paz. Ltd. Şti.	Kullanıcı / User	Türkiye
14	Etapak Baskı Ambalaj San.ve Tic. A.Ş	Kullanıcı / User	Türkiye
15	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. Ve Tic. A.Ş	Kullanıcı / User	Türkiye
16	Ineos Acetyls UK Ltd.	İhracatçı / Exporter	İngiltere/England
17	TACO Kimya Sanayi Üretim Depolama ve Dış Ticaret A.Ş	İhracatçı / Exporter	Türkiye

EK-2 GYÜ Kapsamında Muafiyet Tanınacak Ülkeler Listesi

Afganistan İslam Cumhuriyeti, Angola Cumhuriyeti, Arjantin Cumhuriyeti, Arnavutluk Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Belize, Benin Cumhuriyeti, Belarus Cumhuriyeti, Butan Krallığı, Bolivya Çok Uluslu Devleti, Bosna Hersek, Botsvana Cumhuriyeti, Burkina Faso, Myanmar Birliği Cumhuriyeti, Burundi Cumhuriyeti, Cabo Verde Cumhuriyeti, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti, Cibuti Cumhuriyeti, Cook Adaları, Çad Cumhuriyeti, Doğu Timor Demokratik Cumhuriyeti, Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvator Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi Cumhuriyeti, El Salvador Cumhuriyeti, Eritre Devleti, Esvatini Krallığı, Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti, Fiji Cumhuriyeti, Kotdivuar Cumhuriyeti, Filipinler Cumhuriyeti, Filistin Devleti, Gabon Cumhuriyeti, Gambiya Cumhuriyeti, Gana Cumhuriyeti, Gine Cumhuriyeti, Gine-Bissau Cumhuriyeti, Grenada, Guatemala Cumhuriyeti, Güney Sudan Cumhuriyeti, Haiti Cumhuriyeti, Honduras Cumhuriyeti, Irak Cumhuriyeti, İran İslam Cumhuriyeti, Jamaika, Kamboçya Krallığı, Kamerun Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kenya Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti, Kiribati Cumhuriyeti, Kolombiya Cumhuriyeti, Komorlar Birliği, Kongo Cumhuriyeti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kosova Cumhuriyeti, Kosta Rika Cumhuriyeti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Küba Cumhuriyeti, Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti, Lesotho Krallığı, Liberya Cumhuriyeti, Libya Devleti, Lübnan Cumhuriyeti, Madagaskar Cumhuriyeti, Malavi Cumhuriyeti, Maldivler Cumhuriyeti, Mali Cumhuriyeti, Marşal Adaları Cumhuriyeti, Mikronezya Federe Devletleri, Moğolistan, Moldova Cumhuriyeti, Moritanya İslam Cumhuriyeti, Morityus Cumhuriyeti, Mozambik Cumhuriyeti, Namibya Cumhuriyeti, Nepal Federal Demokratik Cumhuriyeti, Nijer Cumhuriyeti, Nijerya Federal Cumhuriyeti, Nikaragua Cumhuriyeti, Niue, Orta Afrika Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Palau Cumhuriyeti, Papua Yeni Gine Bağımsız Devleti, Paraguay Cumhuriyeti, Peru Cumhuriyeti, Ruanda Cumhuriyeti, Samoa Bağımsız Devleti, Sao Tome Ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti, Senegal Cumhuriyeti, Sierra Leone Cumhuriyeti, Solomon Adaları, Somali Federal Cumhuriyeti, Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Sudan Cumhuriyeti, Surinam Cumhuriyeti, Tacikistan Cumhuriyet, Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Togo Cumhuriyeti, Tonga Krallığı, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda Cumhuriyeti, Ürdün Haşimi Krallığı, Vanuatu Cumhuriyeti, Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti, Yemen Cumhuriyeti, Zambiya Cumhuriyeti, Zimbabve Cumhuriyeti